

Comite Westelijke Grachtengordel e.o.

info@westelijkegrachtengordel.nl

Amsterdam, 18 september 2023

Betreft: **Raadsadres Bescherming panden in de binnenstad tegen hitte**

Geachte raadsleden,

Hitte is de meest dodelijke oorzaak van de klimaatverandering. De overheid heeft bij de klimaatverandering de focus op vasthouden van warmte in de winter i.p.v. tegenhouden van de warmte in de zomer. Hittebestendig bouwen, maar ook maatregelen ter bescherming tegen de hitte van bestaande woningen, zoals toestemming zonwering versoepelen van de regels van welstand, is een maatregel die de aandacht verdient. De overheid en de gemeente geven adviezen en subsidie voor woningisolatie tegen de koude, maar over beperking/bescherming tegen de hitte worden geen maatregelen genomen of subsidies aangeboden. Hitte behelst meer gezondheidsrisico en eist meer slachtoffers.

[De Voortgang rapportage Klimaatadaptatie \(nov 2022\) schrijft bij de Gevolgen, pag. 8](#)

“Door klimaatverandering neemt het aantal hete en extreem hete dagen toe. Extreme hitte zorgt, in combinatie met de versteende inrichting van de stad, voor het hitte eilandeffect. Hierdoor blijft het vooral ‘s nachts veel langer warm dan in landelijk gebied. Hitte zorgt niet alleen voor ongemak bij bewoners, maar leidt ook tot verminderde arbeidsproductiviteit, gezondheidsschade en zelfs sterfte. Daarnaast heeft hitte nadelige gevolgen voor de biodiversiteit, waterkwaliteit en fysieke infrastructuur. “

De temperatuur van de binnenstad ligt 8-10 graden hoger dan dat van de andere stadsdelen. Dit is te wijten aan de compacte binnenstad. Bewoners wordt aangeraden de ramen en gordijnen gesloten te houden en binnen te blijven. Zij die werken vinden verkoeling in airconditioning, maar ouderen en anderen die aan huis gebonden zijn, worden daar niet mee geholpen. De thuisblijvers bewegen minder en worden somber en raken gemakkelijk in apathie. De woning wordt voor hen een gevangenis, met de psychische werking van opsluiting. Een toenemend aantal ouderen met een depressie is daarvan het gevolg.

Airconditioning is duur en tast ook de gezondheid aan. Zonwering aan de buitenzijde van het pand is wel een goede oplossing. Het is bewezen, dat zonwering aan de buitenkant van de woning een goed verkoelend effect heeft. Zonwering dempt ook het schelle licht, terwijl het zicht naar buiten in stand blijft. Het effect van opsluiting wordt hiermee voorkomen.

Er is geen gemeentelijk beleid voor bescherming tegen hitte, maar wel beleid voor isolatie tegen koude. Zo bestaat er subsidie voor woningisolatie voor dubbel glas, dak of spouw. Waarom is er geen subsidie voor zonwering?

Een kleine aanpassing of vereenvoudiging van de regels van Welstand zou eveneens particulieren kunnen helpen. Zij vallen onder het strenge en ondoorzichtige regime van Welstand en Archeologie. Nu veel bomen met stormen zijn omgewaaid of vanwege ziekte zijn gekapt en onderwijl de gemeente hopeloos achter loopt met herplant, vragen wij dringend uw aandacht voor bewoners van de kleine ondiepe panden in de binnenstad, waar de

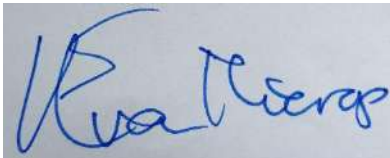
temperatuur tot ondraaglijke hoogte op kan lopen. De binnenstad is 8-10 graden warmer dan de andere stadsdelen.

In de binnenstad zien wij een scala van verschillende zonneschermen uitklappend en strak tegen de gevel. De meeste zonwering hangt bij kantoren, die toch al voorzien zijn van airconditioning. Waarom geen verruiming van de toepassing bij particuliere woningen?

Kortom, wij verzoeken u:

- 1. **Bescherming tegen** hitte op te nemen in het Bouwbesluit
- 2. **Subsidie** in te stellen voor particuliere woningen
- 3. **Transparantie en vereenvoudiging van de regels** van de Commissie Welstand en Archeologie

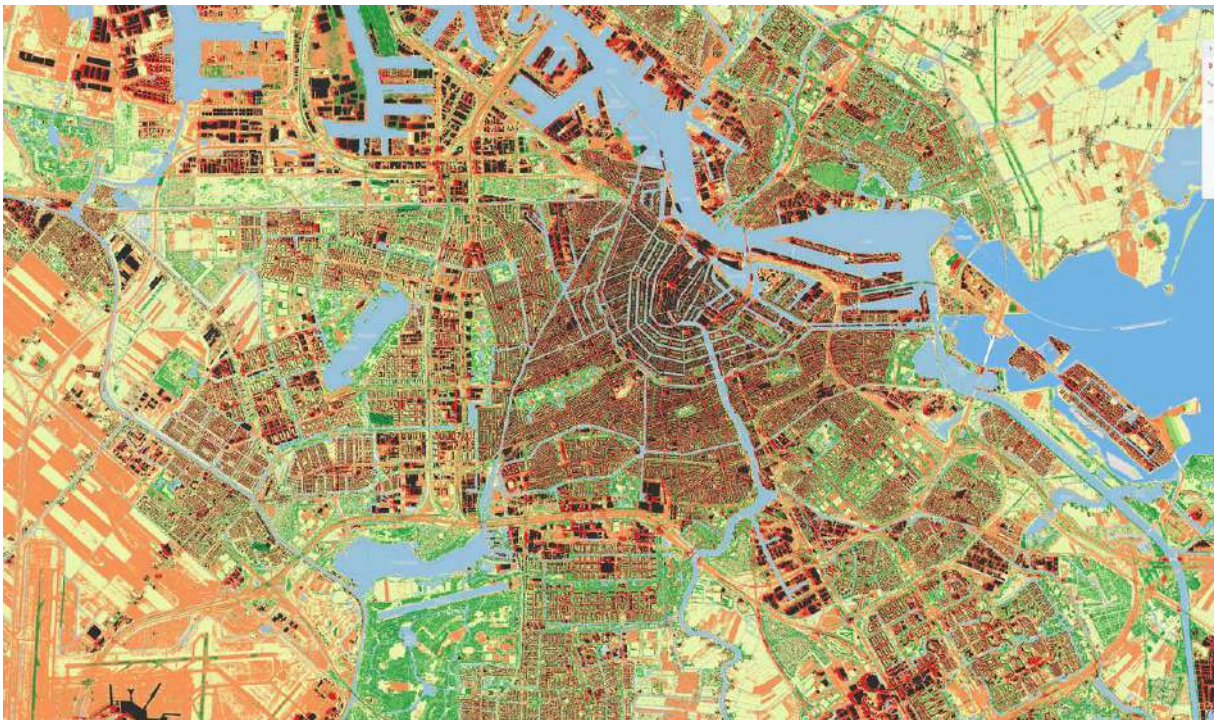
Met vriendelijke groeten,
namens het bestuur van het Comité Westelijke Grachtengordel e.o.

H.E. van Nierop
Voorzitter

Bijlagen:

- hittekaart
- NRC -Leg hittestress vast in bouwbesluit
- 9 afbeeldingen

van hittestress vast in het Bouwbesluit

De rijksoverheid moet voorzieningen tegen hitte verplicht stellen bij nieuwbouw en burgers beter informeren, betoogt René Didde.

NRC woensdag 17 aug. 2022.

De eerste hittegolf in Nederland dit jaar is een feit. Records zijn er niet gebroken, zoals het temperatuurrecord van 40,7 graden Celsius in Gilze-Rijen in 2019. Op veel plaatsen in het zuiden was het de afgelopen dagen ver boven de dertig graden.

Veel mensen hebben slecht geslapen door de hoge temperaturen. Wie terug van vakantie weer aan het werk ging, kon kampen met concentratieproblemen en een verminderde arbeidsproductiviteit. Mensen met een zwak hart kunnen in de problemen komen. Statistieken laten in warme zomers steevast een oversterfte zien van honderden mensen in een hittegolf.

De laatste vijf jaar, inclusief alvast 2022, telde vier kurkdrome zomers met veel hittegolven. De klimaatverandering maakt het leven extremer. Er is meer kans op wateroverlast, meer kans op droogte en meer kans op hittestress.

Veel mensen zetten een airco aan om het koel te krijgen. Volgens Milieu Centraal heeft intussen een op de vijf huishoudens een airco. Niet bepaald de beste manier om de oververhitting in de woning te bestrijden. Lekkende oudere airco's dragen door het koelmiddel stevig bij aan de klimaatverandering. Erger is dat de airco het binnenshuis wel koeler maakt, maar buiten warmte loost, net zoals een koelkast aan de achterzijde warmte produceert.

De overheid zou veel meer aandacht moeten besteden aan voorlichting over duurzame manieren om het koel te krijgen in huis. Daarbij kunnen we leren van mediterrane landen. Overdag de ramen dicht, zonvering aan de buitenkant of markiezen naar beneden. Hou de zon buiten! Het is niet zozeer een hoge buitentemperatuur maar vooral de straling van het zonlicht die de woning opwarmt.

Rolgordijnen aan de binnenkant slpen niet, want ze gaan gloeien als raalkachelletjes. Het binnenvallend nlicht dat vloer, muur en tafels in de woning raakt, maakt namelijk dat objecten warmte gaan stralen. Je toch wil koelen, kan een eenvoudige elektrische ventilator nemen. dan 's avonds en 's nachts alles en de woning lekker doorluch-

Nat ook helpt, is dat woningen minder snel opwarmen door begroeiing aan de ge- Planten als een klimop vangen weg. En behalve de individuele ing of het kantoor kan ook de bare ruimte veel meer bijdragen de vermindering van hittestress itte-eilanden. Die laatste ont- doordat stenen, asfalt en beton

Er is meer kans op wateroverlast, op droogte en op hittestress

veel warmte vasthouden, waardoor het in de stad vaak zes tot acht graden warmer is dan in het buitengebied.

Iedereen die de afgelopen dagen in het park zat, merkte dat het daar enkele graden koeler is dan erbuiten door de verkoelende werking van de verdampende bomen en struiken. Gemeenten zouden op de laagste plekken in de stad daarom veel meer groen- en waterpartijen moeten aanleggen, zoals wadi's. Daar kunnen ook de zomerse hoosbuien naar toe worden gedirigeerd.

De grootste verkoeler is echter het dak. Een groen-blauw dak met een strooisellaag van een slordige veertig centimeter aarde dempt de warmte op de bovenste verdieping, waar mensen in eengezinswoningen vaak slapen. Ook de woningen op de hoogste verdieping van appartementencomplexen hebben bewezen koelere woningen met zo'n daktuin. De dikkere aardelaag is ook een betere voedingsbodem voor planten en heesters wat de biodiversiteit ten goede komt, veel meer dan het bekende sedumdak, een groendak bestaande uit vetplantjes.

In het platform Klimaatadaptief en Natuurinclusief Bouwen (KAN Bouwen) bespreken projectontwikkelaars, bouwbedrijven en enkele gemeenten tal van mogelijkheden en voeren concrete projecten uit. Maar het zou een stuk sneller gaan als het allemaal wat verplichtender werd. De komende jaren worden er namelijk een miljoen woningen bij gebouwd. Dat is 12 procent van de totale hoeveelheid woningen in Nederland. Maak die dan meteen robuust voor de klimaatverandering.

Woningcorporaties en projectontwikkelaars zouden ook bij renovatie van grote bouwblokken en kantoren verplicht moeten worden om watervasthoudende voorzieningen, zoals kratten, aan te leggen op het dak. Dat houdt niet alleen water vast voor droge perioden, het draagt vooral ook bij aan vermindering van de wateroverlast in de stad bij een plensbui. Want die komen er deze zomer ongetwijfeld nog aan.

Ministers Hugo de Jonge (Volks-huisvesting en Ruimtelijke Ordening, CDA) en Hanke Bruins Slot (Binnenlandse Zaken, CDA) moeten dergelijke hitte-, droogte- en wateroverlast besparende maatregelen onverwijld vastleggen in het Bouwbesluit.

René Didde is wetenschapsjournalist en auteur van het boek *Nederland Draagteland*.

Bijgaand foto's "zoek de verschillen". Een van de vier panden werd vergunning geweigerd.

